

ALS DE FLUIT NIET LANGER SPEELT

Alleen de Hoogste Heerser, die alles in beweging zet, de Heer van het universum, weet waarom jullie iemand zo onbetekenend als ikzelf uitverkoren hebt om deze zilveren jubileum viering van de Bengaalse Moslim Literaire Vereniging voor te zitten. Zoals jullie weten, heb ik niet de geringste drang om over wie of welke plaats dan ook – zij het thuis of buitenshuis, publiekelijk of prive - de baas te spelen. Alleen hij die de ware regeerder over alle activiteiten, religies, rassen, naties en de hele wereld is, heeft het recht om te presideren of leiden. Menselijke wezens kunnen dit recht hebben, dat geef ik toe. Maar behalve als dat recht door Hem bekrachtigd is, is het arrogantie. Ik beschouw die arrogantie als iets heel bedenkelijks. Die arrogantie is niet goddelijk, maar duivels. Ik ben geen vereerder van het lelijke, mijn God is Schoonheid, in de hoogste graad. Voor mij is hij eeuwig de Schoonheid van het beminnelijke, de Schoonheid van de liefde, de Schoonheid van de aroma, de Schoonheid van het plezier. Wanneer ik mij op uitnodiging van jullie in de drukke wereld van de activiteiten begeef, schreeuwt mijn innerlijk en uiterlijk het uit met een eindeloze stroom tranen, verstoken als ik ben van Zijn gezelschap. Ik kan voor geen moment dulden dat ik van Hem gescheiden ben. IN gelofte aan zijn naam, heb ik mijn hele bestaan in leven en dood, in heden en toekomst, aan Hem toegewijd. Ik aarzel vandaag niet te zeggen dat mijn vergeeflijk gezinde, schone Liefhebbende mij in mijn eigen wezen aanvaard heeft.

Veel van mijn literaire en dichterlijke vrienden, die mij dierbaarder zijn dan mijn verwanten, hebben tegen me geklaagd dat ik het onmeetbare potentieel had om mezelf aan mijn land te geven, aan mijn volk, aan de literatuur – maar dat ik, vrekkig en zelfzuchtig, op zoek naar mijn eigen verlossing, het land dit geschenk onthouden heb, en in plaats daarvan naar het Onbekende gestreefd heb. Zij hebben mij meer lief dan mijn verwanten, en dus doet het me huilen hen dit te horen zeggen. Met mijn stoicijnse eigengereidheid plaats ik dezelfde klacht die zij over mij hebben voor mijn Heer van uitmuntende Schoonheid. Toen ik als zwarte wolken uit de oceaan omhoog steeg gedurende stormachtige nachten, en herhaalde bliksemschichten en donderslagen door het luchtruim joeg, leste ik ook de dorst van de Aarde met overvloedige regen. Maar dezelfde rusteloze, donkere wolken rezen niet alleen met geroffel en hoornen van vernietiging, maar ook met tranen van barmhartigheid die bloemen van liefde, de lotussen en planten deden bloeien, en de wildernis tot bloei bracht. Dezelfde wolken hebben een vloed van vreugde gebracht, het geklingel van enkel-belletjes, de weerklink van goddelijke melodien, en een stroom van gezangen. Dezelfde wolk lag bovenop een bergtop van de Himalaya als witte sneeuw. Zijn Macht, zijn geliefde ook als in de gedaante van Mahashsheta*, lag daar gedompeld in een diepe bezinning. In dezelfde staat van bezinning placht ik de oceaan in herinnering te roepen waar ik vandaan kom. Ik placht getroffen te worden door de vraag: 'Wie schiep deze uitgestrekte oceaan?' Zoekend naar een antwoord neeg ik ertoe om al mijn gedachten, mijn intelligentie, mijn trots over te geven aan 'n hoogste Onbekende kracht die ter wederzijde van het heelal ligt. Ik zeg jullie dus, mijn vrienden – 't is geen uiting van mijn vrekkingheid of zelfzucht. Het is mijn roeping, mijn eigenheid. Wat sommige mensen van me ontvangen hebben heeft hun dorst niet gelest. Ze zeiden dat ze me niet geloofden, toen ik hen vertelde van mijn hulpeloosheid. Als een vlieger verstrikt raakt in een boom, en je probeert eraan te

trekken, heeft dat slechts als gevolg dat de vlieger scheurt en het touw breekt. De geest die het niet snapt, blijft trekken en grijpen.

Jullie zijn niet naar deze vreugdevolle literaire gelegenheid gekomen om een verhaal te horen over de hulpeloosheid in mijn leven. Ik heb jullie er in het verleden al over verteld. Maar als je een zanger die tonsillitis heeft of een jujube zaadje vastgeraakt in zijn keel, dwingt om te zingen, zal hij over de wanhopige conditie van zijn keel praten in plaats van te zingen. Zijn pijn doet er meer toe dan zijn deun. Jullie hebt deze bestraffing dus zelf verkozen, ik ben onschuldig. Als een leeuw is opgesloten in een kooi, kan je aan zijn staart blijven trekken, zelfs erin bijten en de leeuw horen brullen, maar je kunt hem niet uit de kooi trekken. Met geen mogelijkheid kom ik naar buiten, tenzij degene die mij heeft opgesloten zo vriendelijk is de deur te openen.

De Macht van de vreugdevolle, karmozijnrode lucht die me gevoed heeft, zoals ik je gezegd heb keert bij tijd en wijle inwaarts, net als Mahashsheta*, diep verzonken in meditatie. Tezamen met hem wordt ook ik stil, mijn fluit speelt niet meer, mijn bloedsomloop raakt bevroren en wordt ijs, mijn geestvol lichaam verandert in een stenen standbeeld. Het is geen dood, maar vreugdelozer dan de dood. Ik zeg jullie dit nu – de Macht is opnieuw omhoog gestegen, maar is nog niet uit zijn staat van bezinning geraakt. Als de macht van Anandamoyee* in mij niet terugkeert in zijn staat van bezinning, mij niet ontbindt door me weg te dragen naar de hoogste Leegte, zal ik opnieuw de liederen van liefde zingen, de liederen van gelijkheid – de soort van liederen die deze wereld lang niet heeft gehoord. Ik zal mijn fluit achterlaten aan de oever van de rivier van de scheiding. Als iemand de fluit oppakt van het droge, zanderige strand en er opnieuw op kan spelen, zal mijn fluit gezegend zijn.

Als dezelfde goddelijke bron die mij heeft toegestaan de eeuwige Schoonheid van de Vormloosheid in mijn lichaam te ervaren, mijn gehele bestaan wenst te aanvaarden en er de Macht van de Liefde van Anandamoyee* aan teruggeeft; als een vloedgolf van tranen in de ogen van die Macht opwelt; als nectar de Macht nogmaals verjongt; als zijn voeten op het rythme van Krishna* dansen – dan zal ik deze boosaardige, lelijke, communale, discriminerende, door duivels geregeerde wereld in een prachtige wereld veranderen. Deze dorstige wereld zal dan terugkrijgen waar zij eeuwenlang van verstoken is geweest – liefde, nectar, vreugde. Ik zal slechts een gelegenheid, een kanaal zijn voor al datgene dat van de eeuwig schone en liefdevolle God komt. Je kunt geen sap verkrijgen door een opgedroogde boom uit te wringen. Geef hem eerst de gelegenheid zijn sap te herwinnen. Ik weet dat jullie met buitengewone dorst verlangt naar vreude en vrijheid – maar jullie moeten wachten. Ik wacht zelf aan Zijn deur met een bedel-kom. Als iemand van jullie de begunstigde wordt – ik zweer je in naam van de hoogste Schoonheid – zal ik even gelukkig zijn. Ik zal de eerste zijn om nederig aan zijn voeten te gaan aanbidden. Als zijn assistent, zijn dienaar, zal ik naar zijn bevelen luisteren. Als jullie van mij verwachten dat ik die gelukkige dag zal brengen, big dan asjeblijft dat mijn half-ingeslapen Macht van Anandamoyee* zich niet terugtrekt min meditatie, dat ik gezegend wordt door Zijn prachtige gelaatsuitdrukking, dat ik weer kan dansen, verjongd door de wijsheid, de macht en de vreugde van de Liefde.

Als de fluit niet langer speelt – en ik zeg dit niet als een dichter, maar eerder als iemand die jullie liefde ontvangt – vergeef me en vergeet me, asjeblijft. Geloof me, ik ben niet naar deze wereld gekomen om een dichter te zijn, een leider; ik ben gekomen om mijn liefde aan te bieden en om liefde te ontvangen. Maar omdat ik teleurgesteld ben en gekwetst, zeg ik in stilte vaarwel tegen deze liefdeloze wereld, voor altijd.

De constante gevechten tussen Hindoes en Moslims, vijandschap tussen naties, en oorlogen; de ongelijkheid tussen hen die ongenadig arm zijn, in schulden en behoeftig - en degenen die op monsterachtige wijze hebzuchtig zijn en die miljoenen rupees in banken ophopen – dit zijn de dingen die ik kwam uitroeien. In mijn gedichten, liederen, muziek, en geschriften heb ik de schone eenheid en gelijkheid tot uiting doen komen. Ik kwam om de lelijken vergiffenis te schenken en de duivels neer te slaan. Jullie zijn mijn getuigen, en de hoogste Schoonheid. Ik ben niet op zoek naar roem, zaligheid of leiderschap. Toch kan ik mijn tranen niet inhouden als jullie me liefdevol in de positie van leiderschap plaatsen. Ik heb zijn bevel wel niet ontvangen, maar wens al wat afstoteliijk is in de wereld neer te slaan, tezamen met jullie, met de schone vernietigingskracht. Als ik, aangetrokken door de intensiteit van jullie Liefde, op een ongunstig tijdstip neer moet dalen van mijn eenzame leegte, denk dan niet aan mij als die Nazrul. Die Nazrul is lang geleden al via de achterdeur van de dood ontsnapt. Kijk die dag niet naar mij als iemand die alleen tot de Moslims behoort. Als ik kom, kom ik alleen als een dienaar van de enige, ondeelbare God die boven Hindoes en Moslim staat, boven alle naties en geloven. Vergeef mijn vervreemd-schone Liefhebbende, asjeblijft, en vergeef ook mij, dat deze vreugdevolle gelegenheid die plaatsvindt onder de koepel van een vreemde schim, in een donkere nacht vol regen is veranderd. Denk asjeblijft aan me als een rusteloze jongen die naar deze wereld dorstend naar vervulling kwam; het was zijn verstorven ziel, lijdend aan de pijn van gebrek aan vervulling, die naar jullie kwam in jullie dromen, en zijn tranen uitstortte.

Literatuur is waarachtig de uitdrukking van persoonlijkheid. De identiteit van mijn literaire schepping ligt in mijn persoonlijkheid. Net zoals de lotus de Zon aanbidt en zijn bloembladen voor hem uitspreidt, ben ook ik opgegroeid opkijkend naar mijn Geliefde die ik aanbidt. Ik heb mij nooit neergelegd bij hindernissen, en de gedachtenis aan vervlogen dagen heeft me niet op mijn weg misleid; ik heb me mijn weg gebaand naar mijn eigen snelheid.

*Ik voel me al heel lang verbonden met de Bengaalse Moslim Literaire Vereniging. Op uitnodiging van sommige van mijn vrienden heb ik een veilige haven gevonden in de discussies bij de Vereniging. Hier ben ik ook bevriend geraakt met de heer Muzzafar Ahmed, Abul Kalam Samsuddin en anderen. In die dagen waren onze discussie-zittingen of praat-groepen levendige bijeenkomsten van levende mensen! We waren niet zomaar een bende zogenoemde 'aristokraten' of verstijfde kraaien. Op een dag kwam Bombardier Barinda en gaf als commentaar: 'Dit noem ik een **echte** discussie!'. De jeugd van vandaag heeft het zo druk met het bouwen van veilige nesten, wat wij niet deden. We vierden 't leven!*

Ik doe een beroep op jullie om de Vereniging waar mogelijk te helpen – met name financieel, om haar overleven zeker te stellen. Als de Vereniging voldoende middelen heeft, kan zij een toevlucht bieden aan veel jonge talenten, en hen helpen tot bloei te komen.

(Toespraak gehouden door Nazrul Islam op 5 april, 1941, in de Calcutta Muslim Institute Hall, bij gelegenheid van het zilveren jubileum van de Bengaalse Moslim Literaire Vereniging. De hierboven vertaalde toespraak ‘Als de Fluit niet langer Speelt’ was de laatste toespraak van zijn leven. Toen hij op 10 juli, 1942, deelnam aan een kinderprogramma in de All-India Radio in Calcutta, werd Nazrul plotseling getroffen door het verlies van spraak-vermogen. Zijn geestelijke vermogens werden ook aangetast. Ondanks allerlei pogingen hem te behandelen, duurde Nazrul’s staat-van-verlamming 34 jaar lang, tot aan zijn dood op 29 augustus, 1976, in Dhaka, Bangladesh. De oorzaak van zijn instorting en conditie daarna blijven een medisch mysterie. Voordat hij instortte was er niets in Nazrul’s gezondheidstoestand dat erop wees wat stond te gebeuren. Even mysterieus is het feit dat zijn toespraak – typisch filosofisch, poëtisch, dramatisch, aards, gewetensvol, rebels en revolutionair tegelijkertijd – zijn eigen waarschuwing vooraf leek te zijn van wat er ging gebeuren).